

THEMA 01

Bidens Amerika op het wereldtoneel

VS

HEGEMONIE

BIDEN

Terugkijken op de periode 2000-2020 stemt pessimistisch over het wereldleiderschap van de VS: van de unilaterale oorlog van Bush en het mislukte multilateralisme van Obama tot de unilaterale sancties van Trump. In 2021 zal Biden president worden van de VS. Wat betekent dit voor de toekomst van het wereldleiderschap van de VS?

Onze observaties

- Biden zal proberen China tegen te werken door [nieuwe bondgenootschappen](#) te smeden. Na het tekenen van het RCEP-handelsakkoord in Azië, opperde Biden dat de VS andere bondgenoten zal moeten vinden voor een nieuw handelsakkoord (vergelijkbaar met het Trans-Pacifisch Partnerschap waar Trump uitstapte).
- Zowel de Europese Commissie als Biden zijn voorstander van een nieuwe [EU-VS-agenda](#) voor wereldwijde verandering.
- Biden zal weer toetreden tot het klimaatakkoord van Parijs uit 2015. Hij heeft ook beloofd [internationaal te zullen samenwerken](#) om fossiele brandstofsubsidies in te perken.
- Biden zal zich ook opnieuw aansluiten bij de [Wereldgezondheidsorganisatie](#) en heeft een nauwere samenwerking beloofd met de Verenigde Naties.
- Biden zegt zich hard te zullen maken voor een [wereldtop](#) om techbedrijven onder druk te zetten anders om te gaan met privacy en surveillance.
- Biden heeft de NAVO 'verreweg het belangrijkste militaire bondgenootschap in de geschiedenis van de wereld' genoemd.
- Biden wil alle democratische landen bij elkaar brengen in een '[Top voor Democratie](#)' om drie belangrijke onderwerpen te bespreken: corruptie, autoritarisme en mensenrechten.

Analyse

Terugkijkend op de periode 2000-2020, kunnen we onderscheid maken tussen verschillende typen wereldleiderschap van de VS. Tussen 2000 tot 2008 kan het wereldleiderschap van Bush gekarakteriseerd worden als 'unilaterale destabilisatie'. De 'Bush-doctrine' verwijst naar zijn principe van unilaterialisme (d.w.z. het alleen doen). Bush trok zich terug uit het Anti-Ballistic Missile-verdrag en zocht niet naar goedkeuring van de VN om Irak binnen te vallen. Het wereldleiderschap van Obama tussen 2008 en 2016 kan getypeerd worden als 'gesaboteerd multilateralisme'. Obama kwam tot een akkoord met Iran over zijn nucleaire programma en tekende bijna het historische Trans-Pacifisch Partnerschap-handelsakkoord. Trump zag echter van beide zaken af. Het wereldleiderschap van Trump tussen 2016 en 2020 kan getypeerd worden als 'unilaterale sancties'. Zijn unilaterale dreigementen, sancties en handelsoorlogen troffen zowel tegenstanders (China, Iran) als bondgenoten (de EU, Japan). Hoe moeten we het wereldleiderschap van Biden typeren? Dat hangt ervan af hoeveel kans van slagen Bidens strategie van multilateralisme (zie observaties) heeft. Als Biden bijvoorbeeld met de EU tot een akkoord komt over China of een alternatief wereldhandelsakkoord initieert, zou hij kunnen slagen waar Obama faalde. Het is echter meer aannemelijk dat Bidens multilateralisme nog minder succes zal kennen dan dat van Obama. Het Iran-akkoord en het TPP-akkoord gingen niet door omdat Trump roet in het eten gooide, maar Bidens multilateralisme zal waarschijnlijk nog sneller mislukken. Het belangrijkste is dat de EU waarschijnlijk niet akkoord

zal gaan met de eisen van de VS om China tegen te werken, terwijl een handelsakkoord op de schaal van het RCEP niet aannemelijk is, gezien Bidens verkiezingsbeloften rondom handel. Zulke 'strategische impasses' kunnen van Biden louter een waarnemer maken wat betreft wereldleiderschap van de VS, hoewel kleinere 'multilaterale overwinningen' wel waarschijnlijk zijn (zoals het Parijsakkoord, de Wereldgezondheidsorganisatie).

Als dat gebeurt, als 'een strategische impasse' van Biden slechts een waarnemer maakt, moeten we lering trekken uit de voorgaande decennia van Amerikaans wereldleiderschap. De VS koos ervoor een regio unilateraal te destabiliseren, slaagde er vervolgens niet in zijn doelen te behalen met multilateralisme, koos er toen voor om unilateraal zowel vriend als vijand onder druk te zetten, en vervolgens, in dit scenario, kon het wederom zijn doelen niet behalen middels multilateralisme. Het is waar dat er ook een ideologische kracht van invloed is, aangezien beide Republikeinse presidenten kozen voor unilaterialisme en beide Democraten kozen of kiezen voor multilateralisme. Maar er is ook nog een diepere oorzaak, namelijk het verval van het wereldleiderschap van de VS: van unilaterale destabilisatie tot mislukt multilateralisme, tot unilaterale sancties tot opnieuw mislukt multilateralisme. De voornaamste vraag is hoe andere grootmachten zullen reageren. Op verschillende terreinen van de wereldorde (bijv. handel, mensenrechten, milieu) zullen verschillende grootmachten (bijv. China, Europa) proberen deze nieuwe wereld te leiden.

Implicaties

- **De binnenlandse politieke situatie zal het voor Biden moeilijk maken zijn ambities te verwezenlijken. De VS lijdt onder meer dan simpele 'polarisatie' tussen twee kampen. In plaats daarvan vindt een vierstrijd plaats (die doet denken aan de Europese politiek van parlementen met meerdere partijen) tussen progressieve/extreemlinkse Democraten, gematigde Democraten, nationalistische/extreemrechtse Republikeinen en gematigde Republikeinen. Dit zal het veel moeilijker maken de VS te besturen, omdat het politieke systeem daar, in tegenstelling tot het Europese systeem, niet op gebouwd is.**
- **Bidens Amerika zou positief kunnen uitpakken voor China. Als Biden er echter in slaagt een groots multilateraal programma op te zetten, gericht op het tegengaan van Chinese invloed (bijv. Trans-Atlantisch beleid, een wereldhandelsakkoord), neemt de kans op een westers front tegen China aanzienlijk toe.**